

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У ПЕРІОД СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ КРИЗИ : УКРАЇНСЬКА МОДЕЛЬ

Історичні, культурні, політичні та соціальні відмінності, характерні для різних країн, сформували значні відмінності в області відображення об'єктів і подій соціальної відповідальності. Традиційна модель соціальної відповідальності акцентована на патерналістську поведінку підприємств, організацій за умов ринку, розвиток позитивних відносин з регіональною і місцевою владою. Наприклад, соціальна відповідальність Західного світу заснована на максимальній свободі суб'єктів і орієнтована на філантропічну модель. Вирішення багатьох соціальних проблем (волонтерська діяльність, професійна і екологічна освіта, страхування персоналу) реалізуються численними напрацьованими механізмами участі бізнесу в соціальній підтримці суспільства через корпоративні фонди.

Українська ж модель соціальної відповідальності бізнесу принципово відрізняється від західної прямим впливом держави. Варто зазначити, що українська модель більшою мірою орієнтована на три сфери реалізації соціальних технологій: охорону навколишнього середовища, економічну і зайнятість населення. Крім того, характерною рисою української моделі соціальної відповідальності є фінансування державою соціальних програм для населення з податкових зборів.

Дослідження вітчизняної моделі соціальної відповідальності засвідчують значний вплив інституту держави. Слід указати, що феномен соціальної відповідальності українського бізнесу за умов викликів і ризиків соціальних обставин війни диктує зосередження на внутрішніх програмах, завдяки яким компанія стає для працівника сім'єю. В рамках такої відповідальності перед працівниками бізнес має піклуватись про житло співробітників, стимулює навчання і, що найважливіше, демонструвати надзвичайно бережливе ставлення до людини як суб'єкта і водночас об'єкта соціуму. Однак, варто наголосити, що ідеальної моделі корпоративного управління соціальною відповідальністю в світі не існує, кожній з них властиві свої позитивні та негативні риси, зумовлені етнічними особливостями та традиціями культури.

У сучасних кризових умовах, спричинених агресією Росії, для вітчизняних підприємств на першому місці стоїть питання підвищення ефективності, покращення своєї конкурентної позиції. Зокрема для компаній воєнного сектору це питання стає ще гострішим, адже інтеграція до європейського та світового поля вимагає нових стандартів, що пов'язано з новими викликами та ризиками. В Україні поширення практики соціальної відповідальності за умов кризи знаходиться ще на початковому етапі розвитку і має стати наслідком тривалої цілеспрямованої державної політики, направленої на усвідомлення підприємцями своєї ролі в соціально-економічному розвитку суспільства, збереження нації.

Отже, питання аналізу, дослідження і застосування прикладів її впровадження та перенесення світового досвіду на вітчизняне середовище потребує подальшого дослідження найкращих міжнародних практик дієвої патерналістської підтримки і допомоги кожному учаснику кризових подій.